

Arbejdsmarkedet under coronakrisen

Nu spreder krisen sig til andre erhverv

Da regeringen lukkede samfundet ned i begyndelsen af marts, så vi en stigning i antallet af personer, der meldte sig ledige. Mange nyledige kom i den tidlige fase af coronakrisen fra brancher, der var direkte ramt af nedlukningen. Jo længere vi kommer ind i coronakrisen, jo flere af de nytilmeldte ledige har tidligere haft beskæftigelse i brancher, som ikke i samme grad har været direkte ramt af nedlukningen som servicebranchen. Det gælder f.eks. industrien.

af Senioranalytiker **Emilie Agner Damm**
og stud.polit. **Freja Englund**

15. maj 2020

Analysens hovedkonklusioner

- I coronakrisens første måned kom 15,3 pct. af de nyledige fra job inden for hotel og restauration. I den efterfølgende måned gjaldt det kun 8,4 pct. af de nyledige.
- Det omvendte billede ses for nyledige, der har arbejdet i industrien. De udgjorde 10 pct. af de nyledige i coronakrisens første måned, mens de udgjorde knap 14 pct. af nyledige i krisens anden måned.
- Der er dermed sket forskydninger i, hvem der har mistet jobbet under coronakrisen. I den første fase var det især personer ansat i brancher direkte påvirket af nedlukningen, som mistede jobbet. I den næste fase er andre brancher – f.eks. industrien – også blevet ramt.
- Mens krisens første fase var en direkte konsekvens af nedlukningen af Danmark, ser vi nu konsekvenserne af, at hele verden er påvirket af sundhedskrisen. Det har konsekvenser for både den udenlandske og den indenlandske efterspørgsel på danske varer.

Kontakt

Senioranalytiker
Emilie Agner Damm
Mobil 27 35 85 95
ead@ae.dk

Kommunikationschef
Jesper Kirkbak
Mobil 50 73 71 34
jk@ae.dk

Coronakrisen begynder at ligne en almindelig økonomisk krise

Coronakrisen har udviklet sig fra at være en sundhedskrise, der påvirkede økonomien pga. de tiltag, der blev lavet for at reducere smittetrykket, til at være en mere klassisk økonomisk krise, der i høj grad er drevet af, at verdensøkonomien er gået i stå.

Efter regeringen lukkede Danmark ned i begyndelsen af marts, skete der en stigning i antallet af personer, der meldte sig ledige. I de første uger håbede man på, at økonomien kunne genoprettes næsten lige så hurtigt, som den var blevet lukket ned.

På nuværende tidspunkt har mere end 100.000 mennesker meldt sig ledige under coronanedlukningen, og vi ser samme tendens i mange andre lande. Det betyder, at krisen nu ikke kun skyldes, at visse erhverv er lukket ned, men også at aktiviteten samlet set er faldet.

På baggrund af tal fra Jobindsats har AE undersøgt, hvilke brancher de ledige kommer fra i coronakrisens fire første uger og de efterfølgende uger. Det giver et billede af, hvordan krisen har udviklet sig.

Coronakrisen startede atypisk

Coronakrisen startede helt anderledes end tidligere økonomiske kriser i Danmark. I januar i år hørte vi for første gang om en ny sygdom i Kina, og to måneder senere stod hele verden på den anden ende.

I vinterens sidste uger ændrede opfattelsen af situationen på det danske arbejdsmarked sig brat. Fra at have spået om en blød landing efter flere års fremgang på arbejdsmarkedet, talte økonomer pludselig ikke blot om, hvorvidt en recession ville ramme Danmark, men nærmere om hvor slemt det ville blive.

Fra at være startet som en sundhedskrise påvirkede corona nu også økonomien både i Danmark og internationalt.

Ser man på situationen i verden uden for Danmark, hvor antallet af ledige stiger i mange lande, og hvor der er udsigt til økonomisk recession, må man forvente, at den danske økonomi efterhånden også vil blive påvirket af vores omverden.

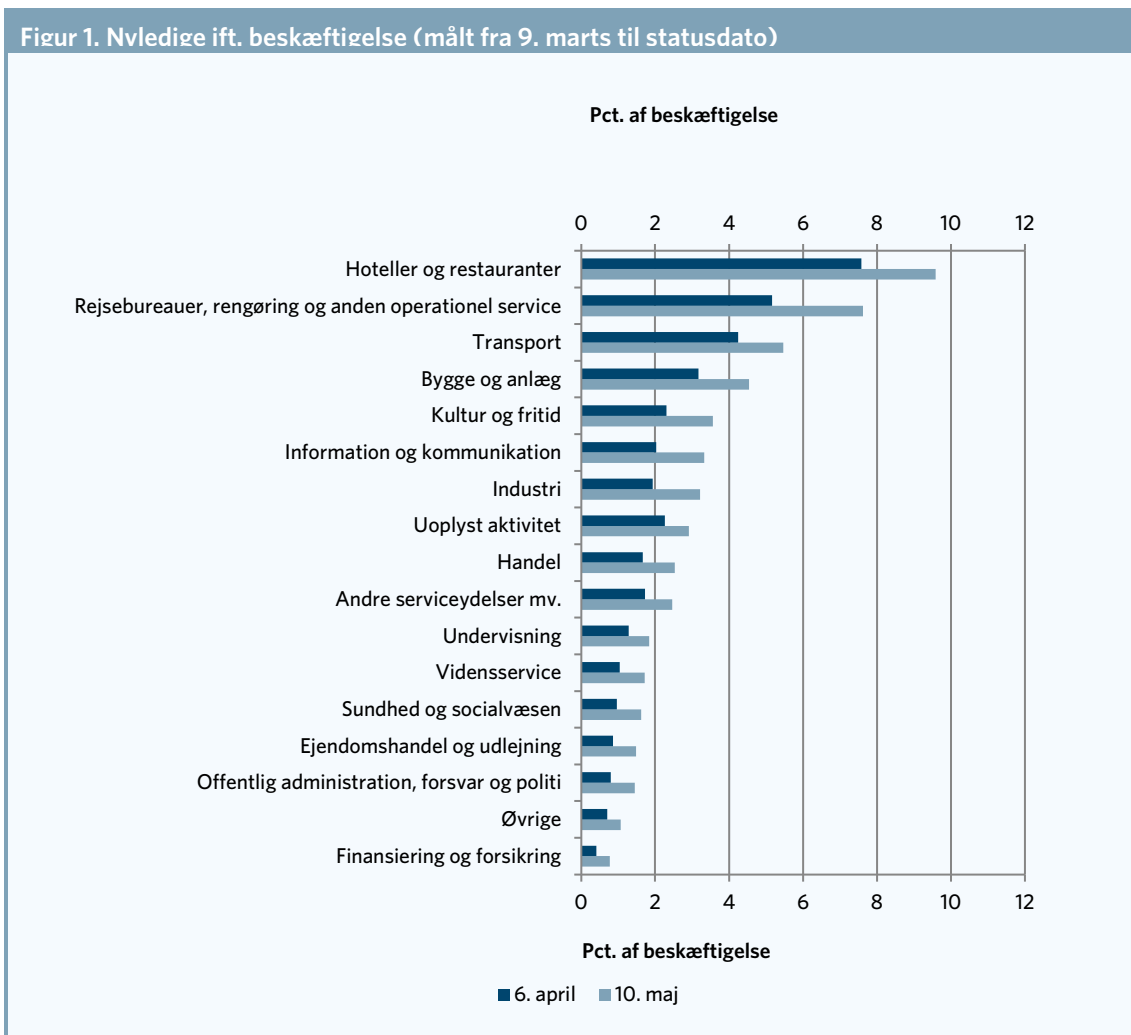
Verdensøkonomien påvirker Danmark, fordi vi er en lille, åben økonomi, som er afhængig af vores samhandel med resten af verden. Danske virksomheder producerer varer og tjenester, som afsættes i udlandet. De er dermed afhængige af den udenlandske efterspørgsel efter danske varer. Når økonomien i de lande, vi sælger varer til, påvirkes negativt, vil det påvirke de danske virksomheders muligheder for at sælge varer til udlandet. Det betyder, at danske virksomheder må reducere deres produktion og derfor kan være nødsaget til at afskedige medarbejdere. Denne effekt vil ramme eksportbrancherne hårdest.

Endelig vil de ovenstående effekter have effekt på den indenlandske efterspørgsel efter såvel danske som udenlandske varer. Når der er tilbagegang i økonomien, vil det private forbrug nemlig falde. Det skyldes dels, at nogle mennesker vil opleve en indkomstnedgang – f.eks. som følge af at blive fyret – og at andre forbruger en lavere andel af deres indkomst af forsigtighedsgrunde.

På baggrund af dette har vi opdelt coronakrisen i to dele. Den første dækker over de første fire uger efter nedlukningen af Danmark. Denne fase af coronakrisen er i høj grad en konsekvens af den førte politik i

Danmark, mens den næste fase fra 7. april til 10. maj kan ses som begyndelsen på coronakrisens anden fase, der i højere grad minder om tidligere kriser.

Figur 1 viser den seneste beskæftigelsesbranche for personer, der har meldt sig ledige i hele coronaperioden fra 9. marts til 10. maj 2020. I figuren er antallet af nyledige sat i forhold til den samlede beskæftigelse i branchen. Perioden er opdelt i en første fase fra 9. marts til 6. april og en anden fase fra 7. april til 10. maj. I begge perioder er andelen af beskæftigede, som har meldt sig ledige, størst inden for hotel og restauration.

Anm: Beskæftigelse er opgjort pr. november 2018. Nyledige uden lønoplysninger er ikke inkluderet.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Jobindsats

Den hårdest ramte branche er hoteller og restauranter, hvor antallet af nyledige på nuværende tidspunkt udgør 9,6 pct. af beskæftigelsen. Det svarer til, at knap hver tiende, som arbejdede inden for hotel og restauration, har mistet jobbet.

Udover hotel og restauration er rejsebureauer, rengøring og anden operationel service hårdt ramt. Her svarer antallet af nyledige til 7,6 pct. af beskæftigelsen. Endelig udgør nyledige 5,5 pct. af transportbranchen.

Fælles for disse brancher er, at de er direkte ramt af nedlukningen. Derfor er disse brancher også blevet forholdsmæssigt hårdere ramt i krisens første fase end i den anden fase.

Andre brancher – såsom industri og handel – udgør tilsammen omkring en fjerdedel af den samlede danske beskæftigelse, men har endnu ikke været nær så hårdt ramt som de førnævnte brancher, når man holder antallet af nyledige op imod beskæftigelsen. I industrien er det 3,2 pct., som har måttet melde sig ledig siden 9. marts, mens det blandt de beskæftigede inden for handel er 2,5 pct.

Nu rammer krisen bredere

I Tabel 2 har vi undersøgt sammensætningen af de nyledige i de to perioder. Det fremgår af Tabel 2, at der i den første fase, som løber fra 9. marts til 6. april, var knap 74.000 personer, der meldte sig ledige. 15,3 pct. af disse personer kom fra et job inden for hotel og restauration. I den efterfølgende måned – fra 7. april til 10. maj – var der 36.000 personer, der meldte sig ledige. Kun 8,4 pct. af disse personer kom fra et job inden for hotel og restauration. Ansatte inden for hotel og restauration blev dermed væsentligt hårdere ramt af fyringer i perioden kort efter nedlukningen af samfundet.

I den efterfølgende periode er industrien til gengæld blevet ramt. Mens 10 pct. af de nyledige i krisens første fire uger kom fra et job i industrien, gjaldt det for 13,8 pct. af de nyledige i de efterfølgende fire uger.

Tabel 2. Nyledige opdelt på to faser

	Andel af nyledige fra 9. marts til 6. april	Andel af nyledige fra 7. april til 10. maj	Andel af nyledige fra 9. marts til 10. maj	Branchens andel af samlet beskæftigelse
Industri	10,0	13,8	11,2	10,6
Bygge og anlæg	9,5	8,5	9,2	6,1
Handel	12,7	13,7	13,0	15,6
Transport	9,8	5,8	8,5	4,7
Hoteller og restauranter	15,3	8,4	13,1	4,1
Information og kommunikation	2,7	3,5	2,9	2,7
Finansiering og forsikring	0,6	1,0	0,7	2,8
Ejendomshandel og udlejning	0,7	1,0	0,8	1,6
Vidensservice	3,1	4,2	3,4	6,1
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	14,0	13,9	14,0	5,6
Offentlig administration, forsvar og politi	1,9	3,2	2,4	4,9
Undervisning	5,0	4,5	4,9	8,0
Sundhed og socialvæsen	8,5	11,9	9,6	17,9
Kultur og fritid	2,3	2,6	2,4	2,0
Andre serviceydelser mv.	2,2	2,0	2,1	2,6
Øvrige	1,6	1,7	1,6	4,6

Anm: Beskæftigelse er opgjort pr. november 2018. Nyledige uden lønoplysninger er ikke inkluderet.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Jobindsats

Analysen viser, at der gennem de seneste uger er sket forskydninger i, hvem der rammes af ledighed. Mens det i de første uger især var ansatte fra de nedlukkede servicebrancher, der modtog en fyreseddel, er det nu et mere udbredt fænomen.

Vi skal sikre, at krisen bliver kortvarig

Det betyder også, at det er utopisk at forvente, at økonomien vil genoprette sig selv, når Danmark genåbnes, og det igen er muligt at drive sin virksomhed på så normale vilkår, som det nu bliver tilladt.

Vi befinder os midt i en alvorlig økonomisk krise, som vi skal sørge for at komme bedst muligt igennem. Det gør vi ved at sikre, at krisen bliver så kortvarig som muligt, bl.a. ved at der skabes aktivitet i økonomien igen. Det er forudsætningen for, at der bliver skabt nogle job.

Her er der flere knapper, vi kan skrue på. Vi kan fremrykke planlagte investeringer, som er mulige at gennemføre relativt hurtigt. Det kan f.eks. være, at nogle planlagte grønne investeringer kan fremrykkes. Ligeledes er det positivt, at regeringen har bebudet at gennemføre de byggeklar projekter i Landsbyggefonden.

Udover at fremrykke investeringer skal den private efterspørgsel stimuleres. Jo mere danskerne forbruger, jo flere job vil det skabe. Derfor er øget forbrug et godt middel til at stimulere økonomien. Alligevel ser man typisk, at forbrugerne opsparer mere under lavkonjunktur. Ved f.eks. at udbetale de indefrosne feriemidler gennem statslig mellemfinansiering vil man kunne stimulere privatforbruget, hvilket vil bidrage til at få gang i økonomien.

Bilag

Bilagstabel 1. Nyledige opdelt på to faser (antal)			
	Antal nyledige fra 9. marts til 6. april	Antal nyledige fra 7. april til 10. maj	Antal nyledige i alt fra 9. marts til 10. maj
Industri	5.918	3.925	9.843
Bygge og anlæg	5.615	2.430	8.045
Handel	7.506	3.903	11.409
Transport	5.790	1.662	7.452
Hoteller og restauranter	9.055	2.397	11.452
Information og kommunikation	1.574	1.004	2.578
Finansiering og forsikring	332	297	629
Ejendomshandel og udlejning	409	297	706
Vidensservice	1.833	1.182	3.015
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	8.315	3.956	12.271
Offentlig administration, forsvar og politi	1.140	924	2.064
Undervisning	2.986	1.268	4.254
Sundhed og socialvæsen	5.024	3.389	8.413
Kultur og fritid	1.367	738	2.105
Andre serviceydelser mv.	1.308	561	1.869
Øvrige	946	490	1.436
Uoplyst aktivitet	76	22	98

Anm: Beskæftigelse er opgjort pr. november 2018. Nyledige uden lønoplysninger er ikke medtaget her.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Jobindsats